

JURISPRUDENTIENIEUWSBRIEF • BESTUURSRECHT

Landelijk Bureau Vakinhoud rechtspraak, team bestuursrecht

Externe email redactieJnB@rechtspraak.nl

Telefoon 088 361 1020

Citeertitels JnB 2025

Inhoud

In deze Jurisprudentienieuwsbrief Bestuursrecht vindt u de volgende onderwerpen:

Algemeen bestuursrecht	2
Omgevingsrecht	4
Omgevingswet	4
Wabo	9
8.40- en 8.42-AMvB's	10
Voorkeursrecht	11
Waterwet	11
Wro	12
Bijstand	13
Sociale zekerheid overig	13
Bestuursrecht overig	16
Inburgering	16
Open overheid	16
Studiefinanciering	17
Toeslagen	18
Vreemdelingenrecht	20
Asiel	20
Regulier	22
Vreemdelingenbewaring	22

De Jurisprudentienieuwsbrief Bestuursrecht (JnB) komt – uitgezonderd in vakantieperiodes – elke week uit en bevat een selectie van de meest actuele en belangrijkste bestuursrechtelijke jurisprudentie. De uitspraken worden per (deel) rechtsgebied aangeboden. Door in de inhoudsopgave op het onderwerp van voorkeur te klikken komt u direct bij de uitspraken op het desbetreffende rechtsgebied. De essentie van de uitspraak wordt beknopt weergegeven in koptekst en samenvatting. De link onder de uitspraak leidt door naar de volledige tekst van de uitspraak.

Algemeen bestuursrecht

JnB 2025, 704

MK ABRS, 09-07-2025, [ECLI:NL:RVS:2025:3103](#)

college van burgemeester en wethouders van Haarlemmermeer.

Awb 1:3

BELANGHEBBENDE. Tijdelijke omgevingsvergunning definitieve tijdelijke opslagvoorziening (DTOP). I.c. wordt geoordeeld dat appellanten geen belang hebben bij een beoordeling van hun hoger beroep. De geldingsduur van de omgevingsvergunning voor de DTOP is inmiddels verstreken. Dit betekent dat appellanten in beginsel geen belang meer hebben bij de behandeling van hun hoger beroep. Dit kan anders zijn als een inhoudelijk oordeel over de rechtmatigheid van de verleende omgevingsvergunning kan worden betrokken bij eventuele toekomstige aanvragen voor een omgevingsvergunning en de toetsing daarvan. Ook kan belang bestaan indien appellanten stellen schade te hebben geleden en enigszins aannemelijk is dat schade is geleden als gevolg van de omgevingsvergunning. De situatie dat een inhoudelijk oordeel over de rechtmatigheid van de omgevingsvergunning zou kunnen worden betrokken bij eventuele toekomstige aanvragen, doet zich niet voor. Schiphol heeft namelijk toegelicht geen plannen te hebben om op de DTOP-locatie later opnieuw een grondopslagvoorziening te realiseren. Hoewel appellanten stellen schade te hebben geleden als gevolg van de omgevingsvergunning, wordt dit niet aannemelijk geacht.

JnB 2025, 705

MK ABRS, 09-07-2025, [ECLI:NL:RVS:2025:3131](#)

Belastingdienst/Toeslagen (nu: de Dienst Toeslagen).

Awb 2:1 lid 2, 3:40, 3:41 lid 1, 6:17

BEKENDMAKING. GEMACHTIGDE. Herziening en terugvordering zorgtoeslag. I.c. is tussen partijen niet langer in geschil dat appellante ten tijde van het primaire besluit een gemachtigde had en dat de Dienst Toeslagen daarvan op de hoogte was. Dit betekent dat dit besluit niet op de juiste wijze is bekendgemaakt door dat besluit alleen aan appellante zelf toe te zenden. Dit betekent dat niet dat dat besluit nimmer in werking is getreden. Dat besluit is bekendgemaakt en in werking getreden op de dag voor die waarop de gemachtigde het besluit via appellante in handen heeft gekregen. De dag daarop is de bezwaartermijn aangevangen. Terecht is vastgesteld dat de gemachtigde tijdig bezwaar heeft gemaakt tegen het besluit en dat daarmee deze discussie ten einde is. Een gebrek in de bekendmaking van een besluit kan namelijk niet leiden tot vernietiging van dat besluit, omdat dat een onregelmatigheid betreft die dateert van na het nemen van dat besluit. Verwijzing naar uitspraak ABRS, 27-01-2016, [ECLI:NL:RVS:2016:166](#).

JnB 2025, 706

ABRS, 09-07-2025, [ECLI:NL:RVS:2025:3099](#)

minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Awb 4:6

HERHAALDE AANVRAAG. Afwijzing verzoek erkenning in de Nederlandse adel. I.c. is terecht geoordeeld dat de minister op goede gronden heeft vastgesteld dat geen sprake is van nieuw gebleken feiten of veranderde omstandigheden. Daaraan wordt nog toegevoegd dat de omstandigheid dat in de eerdere procedure appellant zich niet ervan bewust was dat bepaalde stukken in het rechtbankdossier ontbraken geen nieuw gebleken feit is, omdat hij dit aan de hand van het dossier had moeten of kunnen vaststellen. Appellant heeft niet aannemelijk gemaakt dat het destijds niet mogelijk was om toegang te krijgen tot het dossier. Hetgeen appellant heeft aangevoerd over de foto van het rekest uit het auditieboek levert ook geen nieuw gebleken feit op, nu dit rekest ook al in de eerdere procedure in de beoordeling is betrokken. Het enkele feit dat van dit rekest nu een nieuw bewijsstuk is ingediend, maakt niet dat dit een nieuw gebleken feit is.

JnB 2025, 707

MK ABRs, 09-07-2025, [ECLI:NL:RVS:2025:3102](#)

college van burgemeester en wethouders van Zwolle.

Awb

(HOGER) BEROEPSPROCEDURE. GRONDENTRECHTER. Verlening omgevingsvergunning. I.c. wordt geconstateerd dat appellanten pas in hoger beroep hebben aangevoerd dat het besluit op bezwaar in strijd is met het evenredigheidsbeginsel en artikel 1 van het Eerste Protocol bij het EVRM. Zij hebben dit niet eerder aangevoerd. In het omgevingsrecht kunnen beroepsgronden niet voor het eerst in hoger beroep worden aangevoerd. Een uitzondering wordt gemaakt als uitgesloten is dat andere belanghebbenden daardoor worden benadeeld. Die uitzondering doet zich bij deze beroepsgronden niet voor en deze worden dus niet inhoudelijk besproken.

JnB 2025, 708

MK ABRs, 09-07-2025, [ECLI:NL:RVS:2025:3136](#)

Dienst Toeslagen.

Awb 8:75

Besluit proceskosten bestuursrecht (Bpb) 2 lid 1 en 3

PROCESKOSTEN. Herziening en terugvordering huurtoeslag. I.c. wordt op grond van artikel 2, eerste lid, van het Bpb, gelezen in samenhang met de bijlage daarbij, de proceskostenvergoeding voor het beroep forfaitair vastgesteld. Op grond van het derde lid van die bepaling kan in bijzondere omstandigheden van het eerste lid worden afgeweken. De omstandigheden die verzoekster heeft aangevoerd, zoals de stress die zij door de procedure heeft ervaren en het gegeven dat zij vanwege haar vermogen niet in aanmerking kwam voor een toevoeging, worden niet zodanig bijzonder geacht dat de werkelijk gemaakte advocaatkosten voor het beroep vergoed moeten worden.

[Naar inhoudsopgave](#)

Omgevingsrecht

Omgevingswet

JnB 2025, 709

ABRS, 09-07-2025, [ECLI:NL:RVS:2025:3086](#)

college van burgemeester en wethouders van Deventer.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)

Omgevingswet

OMGEVINGSWET. OVERGANGSRECHT. WABO. PARTICIPATIE. Verlenen omgevingsvergunning voor verbouwen voormalige kerk tot schoolgebouw. In rechtsoverweging 4.12 van de aangevallen uitspraak is uiteengezet dat de aanvraag voor de omgevingsvergunning volgens de op dat moment geldende wettelijke regels en voorschriften, dus op grond van de Wabo, is behandeld. Participatie, zoals de Omgevingswet die kent en waar [appellant A] en anderen op wijzen, is geen onderdeel van de Wabo. Daaraan doet niet af dat het college, vooruitlopend op de Omgevingswet, partijen wel de gelegenheid heeft geboden om met elkaar in gesprek te gaan. Zoals ook op de zitting met [appellant A] en anderen is besproken, maakt dit niet dat de op de procedure de Omgevingswet van toepassing is. Dat de geboden participatie in de opvatting van [appellant A] en anderen onvoldoende was, kan daarom ook niet leiden tot het oordeel dat het besluit onrechtmatig is en moet worden vernietigd.

JnB 2025, 710

Voorzieningenrechter Rechtbank Noord-Nederland, 27-06-2025, [ECLI:NL:RBNNE:2025:2567](#)

college van burgemeester en wethouders van de gemeente Coevorden.

Omgevingswet

OMGEVINGSWET. HANDHAVING. OVERTREDING. CONCREET ZICHT OP LEGALISATIE. Last onder dwangsom om de bedrijfsmatige opvang van dieren te beëindigen. I.c. zijn partijen het er over eens dat er geen sprake is van concreet zicht op legalisatie. Daarvoor is nodig dat een ontwerpbestemmingsplan, of ontwerpwijziging voor het omgevingsplan ter inzage is gelegd en daarvan is nog geen sprake. Het is op zichzelf denkbaar dat een vergevorderd legalisatietraject handhaving onevenredig maakt, maar daarvan is in dit geval geen sprake.

[...] Had het college moeten afzien van handhaving?

8.3. De voorzieningenrechter stelt vast dat partijen het er over eens zijn dat er geen sprake is van concreet zicht op legalisatie. Daarvoor is nodig dat een ontwerpbestemmingsplan, of ontwerpwijziging voor het omgevingsplan ter inzage is gelegd³ en daarvan is nog geen sprake.

8.4. Volgens verzoekster is handhaving wel onevenredig, omdat zij in een vergevorderde fase van legalisatie zit. Naar het oordeel van de voorzieningenrechter is het op zichzelf denkbaar dat een vergevorderd legalisatietraject handhaving onevenredig maakt, maar daarvan is in dit geval geen sprake. Verzoekster is al vanaf 2019 op de hoogte van de met het bestemmingsplan strijdige situatie. Zij heeft weliswaar een daartoe gespecialiseerd bureau ingeschakeld en in juli 2020 een eerste concept-bestemmingsplan overgelegd, maar tot op heden is er nog geen ontwerp ter inzage gelegd voor zienswijzen. Het college heeft zelfs aangegeven een negatieve grondhouding aan te nemen ten aanzien van het verzoek. Uit het dossier en uit de toelichting op de zitting blijken zowel het college als verzoekster niet erg voortvarend te hebben gehandeld in het proces om tot legalisatie van de

strijdige situatie te komen. Zo heeft verzoekster na het opleggen van de last onder dwangsom op 22 mei 2024, pas op 28 oktober 2024 een concept-omgevingsplan overgelegd aan het college. En het college maakt pas op 10 april 2025, in het besluit tot afwijzing van het verzoek tot verlenging of opschorting van de begunstigingstermijn, bekend het verzoek van 28 oktober 2024 niet als een aanvraag aan te merken. Dit terwijl het college in de bijlage bij het bestreden besluit van 4 februari 2025, het stuk van 28 oktober 2024 nog aanmerkt als een aanvraag om wijziging van het omgevingsplan. Dat ook het college niet voortvarend heeft gehandeld acht de voorzieningenrechter echter onvoldoende om te oordelen dat handhaving in dit geval onevenredig is. Het bewaken van de voortgang in die procedure is (mede) een verantwoordelijkheid van verzoekster zelf.

8.5. De voorzieningenrechter stelt vast dat het college in (de bijlage bij) het bestreden besluit uitgebreid heeft gemotiveerd dat de opgelegde last volgens het college noodzakelijk, geschikt en evenredig is. Verzoekster heeft die onderbouwing niet gemotiveerd betwist. Naar het voorlopig oordeel van de voorzieningenrechter is een last onder dwangsom een geschikt middel voor het doel om de overtreding te beëindigen. Het is ook noodzakelijk omdat er geen andere maatregelen zijn die voor verzoekster minder belastend zijn. De opgelegde last onder dwangsom is ook evenwichtig omdat de overtredingen in deze zaak niet kunnen worden aangemerkt als overtredingen van geringe aard en ernst gelet op de omvang van het strijdige gebruik van het bestemmingsplan. Daarbij heeft het college een zeer ruime termijn gesteld om te voldoen aan de last. Naar het oordeel van de voorzieningenrechter blijft het voor rekening van verzoekster dat zij binnen die termijn geen verdere voortgang in het legalisatietraject heeft bereikt en ook geen maatregelen heeft getroffen om op andere wijze te kunnen voldoen aan de last. Zoals uit vaste rechtspraak⁴ volgt is de begunstigingstermijn er primair niet op gericht de mogelijke legalisering van niet vergunde activiteiten af te wachten, maar strekt deze ertoe om een termijn te stellen waarbinnen de overtreder de last onder dwangsom kan voorkomen door zelf aan de last te voldoen. Verzoekster heeft zich gericht op het legaliseren van de overtreding en lijkt verder niet of nauwelijks inspanningen te hebben verricht om te voldoen aan de last door het aantal dieren te verminderen of de aanvoer van nieuwe dieren te beperken. Dat moet voor risico van verzoekster blijven.

Naar het voorlopig oordeel van de voorzieningenrechter mocht het college zich op het standpunt stellen dat er geen sprake is van omstandigheden waarvoor het algemeen belang dat is gediend met handhaving moet wijken.

8.6. Omdat er naar het voorlopig oordeel van de voorzieningenrechter sprake is van een overtreding en handhaving niet onevenredig is, ziet de voorzieningenrechter geen aanleiding tot het treffen van een voorlopig voorziening. [...]

JnB 2025, 711

Voorzieningenrechter Rechtbank Limburg, 02-07-2025, [ECLI:NL:RBLIM:2025:6311](#)

college van burgemeester en wethouders van Weert, verweerder.

Omgevingswet 4.9, 18.2

Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) 2.11, par. 4.64

OMGEVINGSWET. MILIEUBELASTENDE ACTIVITEIT (MBA). ZORGPLICHT. Afwijzing handhavingsverzoek gebruik gewasbeschermingsmiddelen bij lelieteelten en verzoek opleggen maatwerkvoorschriften telers. I.c. wordt geoordeeld dat het verzoek om handhaving enkel betrekking heeft op artikel 2.11 van het Bal en dat dit niet kan worden aangemerkt als zijnde (mede) gericht op paragraaf 4.64 van het Bal. Verder wordt geoordeeld dat er geen sprake is van een evidente overtreding van artikel 2.11 van het Bal die het rechtvaardigt dat er een voorlopige voorziening wordt getroffen in afwachting van de beslissing op het bezwaar van verzoekster. Om die reden wordt niet gezien dat, in afwachting van een beslissing op het bezwaar van verzoekster, bij wijze van voorlopige voorziening maatwerkvoorschriften moeten worden vastgesteld ter invulling van die specifieke zorgplicht.

[...] 8. Bij het bestreden besluit heeft verweerder het verzoek om handhaving en het verzoek tot het opleggen van maatwerkvoorschriften van verzoekster afgewezen. Verweerder heeft het verzoek om handhaving afgewezen omdat er volgens verweerder geen sprake is van een overtreding. De gebruikte middelen zijn toegelaten door het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) en de betreffende telers hebben een omgevingsvergunning voor de activiteiten die zij uitvoeren. [...]

De weigering om handhavend op te treden

Wat is de gestelde overtreding waarvoor handhaving is verzocht?

10. Ter zitting heeft de gemachtigde van verzoekster zich op het standpunt gesteld dat het verzoek om handhaving niet (alleen) ziet op artikel 2.11 van het Bal (de specifieke zorgplicht) maar (ook) op paragraaf 4.64 van het Bal. Paragraaf 4.64 van het Bal bevat algemene regels voor de in paragraaf 3.6.3 van het Bal aangewezen milieubelastende activiteit 'het telen van gewassen in de openlucht'.

11. De voorzieningenrechter is met verweerder van oordeel dat verzoekster in de brief van 3 februari 2025 enkel heeft verzocht om handhavend op te treden op grond van de specifieke zorgplicht uit artikel 2.11 van het Bal en niet op grond van paragraaf 4.64 van het Bal. Het verzoek om handhaving van verzoekster is namelijk algemeen geformuleerd terwijl paragraaf 4.64 van het Bal juist specifieke en gedetailleerde voorschriften bevat. Bovendien heeft verzoekster in haar verzoek om handhaving wel artikel 2.11 van het Bal specifiek benoemd maar niet paragraaf 4.64 van het Bal. Gelet hierop heeft het verzoek om handhaving naar het oordeel van de voorzieningenrechter enkel betrekking op artikel 2.11 van het Bal en kan dit niet worden aangemerkt als zijnde (mede) gericht op paragraaf 4.64 van het Bal.

Is verweerder bevoegd om artikel 2.11 Bal te handhaven?

12. Tussen partijen is in geschil wie het bevoegd gezag is om handhavend op te treden bij overtreding van de specifieke zorgplicht in artikel 2.11 van het Bal. Volgens verzoekster ligt die bevoegdheid bij verweerder terwijl verweerder in dit kader ook heeft gewezen op het Ctgb en de NVWA.

13. De voorzieningenrechter overweegt dat verweerder op grond van artikel 125 van de Gemeentewet bevoegd is tot het opleggen van een last onder bestuursdwang, indien de last strekt tot handhaving van regels die het gemeentebestuur uitvoert. Op grond van artikel 18.2 in samenhang met artikel 4.9 van de Ow voert verweerder de regels omtrent een milieubelastende activiteit uit. Uit

artikel 2.11 van het Bal volgt dat de specifieke zorgplicht (onder meer) van toepassing is op een milieubelastende activiteit. Verweerder is dus bevoegd handhavend op te treden op grond van artikel 2.11 van het Bal.

Is de specifieke zorgplicht van toepassing?

14. Verzoekster heeft zich op het standpunt gesteld dat verweerder ten onrechte haar verzoek om handhaving heeft afgewezen. [...]

17. De voorzieningenrechter stelt, zoals hiervoor eerder is overwogen, vast dat het ‘telen van gewassen in de openlucht’ in paragraaf 3.6.3 van het Bal is aangewezen als milieubelastende activiteit. De voorzieningenrechter is daarnaast van oordeel dat er een vermoeden is dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen bedoeld in artikel 2.2 van het Bal (onder andere het beschermen van de gezondheid en het milieu). Ongebreideld gebruik van gewasbeschermingsmiddelen kan immers gevolgen voor mens en milieu hebben. Gelet op het voorgaande is de voorzieningenrechter van oordeel dat de zorgplicht uit artikel 2.11 van het Bal van toepassing is.

18. Bij de parlementaire behandeling van het Bal – op de grondslag van artikel 23.5 van de Ow – is de handhaafbaarheid van de specifieke zorgplichten aan de orde gekomen. Daarbij is overwogen dat daarvan sprake kan zijn als het handelen of nalaten van degene die de activiteit verricht evident in strijd is met de specifieke zorgplicht. Directe handhaving van het overtreden van de specifieke zorgplicht is niet gerechtvaardigd als diegene redelijkerwijs niet kon weten wat in het concrete geval een goede invulling is van de specifieke zorgplicht.¹ De handhaving van specifieke zorgplichten is eerder in algemene zin ook aan de orde geweest bij de parlementaire behandeling van de Omgevingswet en van de Invoeringswet Omgevingswet, waarbij eveneens is benadrukt dat de specifieke zorgplichten alleen betrekking hebben op ‘evidente situaties’,² waarbij voor handhavend optreden sprake moet zijn van een ‘onmiskkenbaar in strijd handelen’.³ Uit de nota van toelichting bij het Bal volgt dat directe handhaving van de specifieke zorgplicht voor de hand ligt bij evidente overtredingen. Daarvan is sprake in situaties waarin het handelen of nalaten van degene die de activiteit verricht onmiskkenbaar in strijd is met de zorgplicht.⁴

19. Uit het voorgaande volgt naar het oordeel van de voorzieningenrechter dat verweerder artikel 2.11 van het Bal bestuursrechtelijk kan handhaven wanneer het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen voor de lelieteelt onmiskkenbaar in strijd is met de zorgplicht. De voorzieningenrechter sluit hiermee in zoverre aan bij de invulling die in de rechtspraak is gegeven aan de mogelijkheid tot handhaving van de zorgplicht uit het voorheen geldende artikel 2.1 van het Activiteitenbesluit milieubeheer.

20. De voorzieningenrechter stelt vast dat aan het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen bij de lelieteelt specifieke voorschriften zijn verbonden, namelijk de gebruiksvoorschriften die het Ctgb heeft vastgesteld en de algemene regels uit paragraaf 4.64 van het Bal. Verzoekster betwijfelt echter of die voorschriften toereikend zijn. Zij wijst op onder meer onderzoek door het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) en het advies van de GGD om voorzichtig te zijn bij het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. De voorzieningenrechter begrijpt dat er aanwijzingen zijn voor een verband tussen het gebruik van bepaalde gewasbeschermingsmiddelen en het voorkomen van bepaalde ziektes en aandoeningen. De voorzieningenrechter is echter met verweerder van oordeel dat daarmee nog niet is gegeven dat onmiskkenbaar sprake is van een overtreding van de specifieke zorgplicht door de lelietelers enkel en alleen door het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, ook als dat in overeenstemming is met de gebruiksvoorschriften en paragraaf 4.64 van het Bal. Gelet hierop is de voorzieningenrechter van oordeel dat er geen sprake is van een evidente overtreding

van artikel 2.11 van het Bal die het rechtvaardigt dat er een voorlopige voorziening wordt getroffen in afwachting van de beslissing op het bezwaar van verzoekster.

De weigering om maatwerkvoorschriften op te leggen

21. Verzoekster stelt zich op het standpunt dat verweerder haar verzoek tot het opleggen van maatwerkvoorschriften ten onrechte heeft afgewezen. [...]

23. De voorzieningenrechter is met verweerder en zoals hiervoor ook is overwogen van oordeel dat er geen sprake is van een evidente overtreding van de specifieke zorgplicht uit artikel 2.11 van het Bal. Om die reden ziet de voorzieningenrechter niet dat, in afwachting van een beslissing op het bezwaar van verzoekster, bij wijze van voorlopige voorziening maatwerkvoorschriften moeten worden vastgesteld ter invulling van die specifieke zorgplicht.

Conclusie en gevolgen

24. Gelet op het voorgaande ziet de voorzieningenrechter geen reden voor het oordeel dat het besluit onrechtmatig is. Ook verder ziet de voorzieningenrechter geen reden voor het oordeel dat de belangen die verzoekster beoogt te behartigen zodanig zijn dat een beslissing op haar bezwaar niet kan worden afgewacht. De voorzieningenrechter wijst daarom het verzoek om voorlopige voorziening af. [...]

JnB 2025, 712

MK Rechtbank Noord-Holland, 24-06-2025, [ECLI:NL:RBNHO:2025:6865](#)

college van gedeputeerde staten van Noord-Holland, verweerder.

Omgevingswet (Ow)

Invoeringswet Omgevingswet (Invoeringswet Ow) 4.3

Invoeringsbesluit Omgevingswet (Invoeringsbesluit Ow) 8.2.3

Activiteitenbesluit milieubeheer (Abm) 2.4 lid 3

Activiteitenregeling milieubeheer (Activiteitenregeling)

OMGEVINGSWET. OVERGANGSRECHT. ACTIVITEITENBESLUIT. Afwijzing verzoek handhavend optreden tegen Tata Steel. Op 1 januari 2024 is de Ow in werking getreden. Bij de invoering van deze wet is een aantal andere wetten gewijzigd. Uit het overgangsrecht, zoals dat is opgenomen in artikel 4.3 van de Invoeringswet Ow, volgt dat in deze procedure nog het oude recht (waaronder het Abm en de Activiteitenregeling) van toepassing is, omdat het handhavingsverzoek is ingediend vóór de inwerkingtreding van de Ow. De omstandigheid dat in artikel 8.2.3. van het Invoeringsbesluit Ow is bepaald dat artikel 2.4, derde lid, van het Abm in werking blijft tot 1 januari 2025 maakt hetgeen hiervoor is overwogen niet anders.

[Naar inhoudsopgave](#)

Wabo

JnB 2025, 713

ABRS, 09-07-2025, [ECLI:NL:RVS:2025:3124](#)

college van burgemeester en wethouders van Midden-Drenthe,

appellant.

bestemmingsplan "Oranje"

WABO. HANDHAVING. ARBEIDSMIGRANTEN. RECREATIEWONINGEN. OVERTREDING. BESTEMMINGSPLAN. Dwangsom vanwege het verblijf van arbeidsmigranten in recreatiewoningen op een vakantiepark. In artikel 8.1, onder c, van de planregels is bepaald dat gronden met de bestemming "Recreatie", voor zover zij zijn voorzien van de functieaanduiding "verblijfsrecreatie" onder andere zijn bestemd voor recreatiewoningen. Verder is in artikel 1, onder vv, van de planregels bepaald wat onder het begrip "recreatiewoning" moet worden verstaan in dit plan. Zoals de rechtbank terecht heeft overwogen, is daarin niet bepaald dat de recreatiewoningen voor recreatieve doeleinden mogen of moeten worden gebruikt. De omstandigheid dat artikel 8.1, onder c, van de planregels behoort tot de bestemming "Recreatie" maakt dat niet anders. Dat de titel van deze bestemming "Recreatie" is, betekent, anders dan het college stelt, niet dat alle in artikel 8.1 van de planregels genoemde vormen van gebruik van gebouwen slechts zijn toegestaan voor zover het gaat om gebruik voor recreatieve doeleinden. Aangezien de artikelen 1, onder vv, en 8.1, onder c, van de planregels op zichzelf voldoende duidelijk zijn, komt er geen betekenis toe aan de titel van de bestemming. De Afdeling komt daarom niet toe aan de vraag hoe dat begrip uitgelegd dient te worden. I.c. is de rechtbank terecht tot de conclusie gekomen dat de omstandigheid dat de recreatiewoningen niet voor recreatieve doeleinden worden gebruikt, niet maakt dat sprake is van een overtreding van de regels van het bestemmingsplan.

JnB 2025, 714

MK Rechtbank Noord-Nederland, 27-06-2025, [ECLI:NL:RBNNE:2025:2577](#)

college van burgemeester en wethouders van de gemeente De Fryske Marren, verweerder.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) 2.1, 2.10, 2.12, 2.14,

WABO (-milieu). OMGEVINGSVERGUNNING. MER-BEOORDELING. GEZONDHEID. NATUUR. Omgevingsvergunningen voor het wijzigen van de exploitatie van een grondgebonden melkrundveehouderij naar een grondgebonden geitenhouderij. I.c. wordt ten aanzien van de gevolgen van de geitenhouderij voor de natuur geoordeeld dat het college ten tijde van het nemen van de m.e.r.-beoordelingsbeslissing zelf dient te beoordelen in hoeverre er sprake is van mogelijke belangrijke nadelige effecten voor het milieu. Dit betekent dat het college ten tijde van de m.e.r.-beoordelingsbeslissing niet kan uitgaan van de natuurbeoordeling door het college van gedeputeerde staten. Hieruit volgt dat het college, gelet op het peilmoment van de m.e.r.-beoordelingsbeslissing, de beoordeling voor wat betreft de mogelijke belangrijke nadelige effecten voor het milieu niet kan afwentelen op een procedure over de natuurvergunning in de verwachting dat er op grond van de Wnb sprake is van een strenge toetsing. **AANHAAKVERPLICHTING. GRONDGEBONDENHEID. PLANREGEL STIKSTOF. EMISSIEARM STALSYSTEEM. EMISSIEARME COMBI-LUCHTWASSER. GEUR. GELUID. GEZONDHEID. GEVOLGEN NNN-GEBIED.**

Zie ook de uitspraken van dezelfde datum inzake [ECLI:NL:RBNNE:2025:2576](#), [ECLI:NL:RBNNE:2025:2578](#) en [ECLI:NL:RBNNE:2025:2579](#).

JnB 2025, 715

MK Rechtbank Zeeland-West-Brabant, 02-07-2025, [ECLI:NL:RBZWB:2025:4079](#)

college van burgemeester en wethouders van Reimerswaal, verweerder.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) 2.14, 2.33

MER-richtlijn

Wet milieubeheer (Wm)

Habitatrichtlijn

Regeling ammoniak en veehouderij (RAV)

WABO-milieu. MER. Gedeeltelijke intrekking omgevingsvergunning milieu. I.c. heeft het college het MER-beoordelingskader dat in de MER-richtlijn en de Wm is opgenomen gehanteerd bij de MER-beoordeling. Niet is gebleken dat dat niet goed is gebeurd. Het college is bij de MER-beoordeling uitgegaan van een traditioneel stalsysteem en niet van een emissiearm stalsysteem. De feitelijke invloed op het milieu zal dus gunstiger zijn dan waar in de MER-beoordeling rekening mee is gehouden. In deze beoordeling zijn immers geen RAV-reductiefactoren toegepast.

Eisers stellen dat het college ook aan de Habitatrichtlijn had moeten toetsen. Er is geen aanleiding om de Habitatrichtlijn te laten prevaleren boven de MER-richtlijn of te oordelen dat het college anderszins, in afwijking van de regelgeving, aan de natuurbelangen in de Habitatrichtlijn moest toetsen bij de MER-beoordeling. Beide richtlijnen hebben een ander toetsingskader en die gaan niet altijd gelijk op. Verwijzing naar arrest EU-HvJ, 07-11-2018, [ECLI:EU:C:2018:882](#). Het college hoefde de toestand van de natuur en de natuurbelangen daarom niet mee te nemen in de MER-beoordeling. Dit aspect moeten GS meenemen in de beoordeling van de aanvraag om een vergunning voor een Natura 2000-activiteit.

[Naar inhoudsopgave](#)

8.40- en 8.42-AMvB's

Jurisprudentie Activiteitenbesluit milieubeheer:

- MK Rechtbank Noord-Holland, 24-06-2025, [ECLI:NL:RBNHO:2025:6865](#) (zie ook de samenvatting onder het kopje "Omgevingswet").

[Naar inhoudsopgave](#)

Voorkeursrecht

JnB 2025, 716

ABRS, 09-07-2025, [ECLI:NL:RVS:2025:3116](#)

gemeenteraad van Nieuwegein.

Wet voorkeursrecht gemeenten (Wvg) 2, 3, 4, 6 lid 1

VOORKEURSRECHT. GRONDENTRECHTER. Aanwijzing percelen als gronden waarop de artikelen 10 tot en met 15, 24 en 26 van de Wvg van toepassing zijn. Verwijzing naar ABRs 09-02-2022, [ECLI:NL:RVS:2022:363](#), ro. 4.2 en 4.3, ABRs 09-03-2022, [ECLI:NL:RVS:2022:693](#), ro. 6. De Wvg is niet opgenomen in de opsomming van wetten die de Afdeling in ieder geval als omgevingsrechtelijke zaak beschouwt. Deze wet kan naar het oordeel van de Afdeling worden aangemerkt als zo'n andere wet op het gebied van de ruimtelijke ordening. In deze zaak, waarin enkel aan de orde is de vraag of het college het perceel van Lips Beheer terecht heeft aangewezen als gronden waarop een gemeentelijk voorkeursrecht rust, moet een uitzondering worden aangenomen op het uitgangspunt dat in een omgevingsrechtelijke zaak de grondentrichter tussen beroep en hoger beroep toepassing blijft vinden. Het moet uitgesloten worden geacht dat het toestaan van één of meer gronden in het hoger beroep van Lips Beheer leidt of kan leiden tot benadeling van derde-belanghebbenden. De grondentrichter vindt in deze zaak dan ook geen toepassing. Wel kunnen bij het aanvoeren van nieuwe gronden in hoger beroep enkele beperkingen gelden - vergelijk de uitspraak van 9 maart 2022, [ECLI:NL:RVS:2022:693](#), ro. 6 - maar dergelijke beperkingen doen zich in deze zaak niet voor.

[Naar inhoudsopgave](#)

Waterwet

Jurisprudentie Waterwet:

- ABRs, 09-07-2025, [ECLI:NL:RVS:2025:3098](#);
- Rechtbank Gelderland, 01-07-2025, [ECLI:NL:RBGEL:2025:5049](#);
- MK Rechtbank Gelderland, 01-07-2025, [ECLI:NL:RBGEL:2025:5053](#);
- MK Rechtbank Gelderland, 01-07-2025, [ECLI:NL:RBGEL:2025:5054](#).

[Naar inhoudsopgave](#)

Wro

JnB 2025, 717

Tussenuitspraak MK ABRS, 09-07-2025, [ECLI:NL:RVS:2025:3076](#)

raad van de gemeente Rotterdam, verweerder.

Wet ruimtelijke ordening (Wro)

WRO. BESTEMMINGSPLAN. Deze uitspraak bevat met het oog op de rechtspraak een nadere verduidelijking van de lijn in de uitspraken van de Afdeling over de vraag wanneer een voorwaardelijke verplichting in een bestemmingsplan is vereist. Dit is uitgewerkt in overweging 27.4 van deze uitspraak. Daaruit volgt dat de Afdeling in de hierna genoemde situaties niet langer een rechtvaardiging ziet dat de raad een uit een oogpunt van goede ruimtelijke ordening noodzakelijk geachte maatregel niet in de planregels hoeft te borgen. Het gaat om de situaties:

- dat het bevoegd gezag stelt eigenaar, anderszins zakelijk gerechtigde of beheerder te zijn van de gronden waarop zo'n maatregel moet worden gerealiseerd en in stand gehouden, of
- de verwachting uitspreekt in de toekomst eigenaar, anderszins zakelijk gerechtigde of beheerder van die gronden te zullen worden en ook toezegt die maatregel te zullen realiseren en in stand te houden, of
- wijst op privaatrechtelijke afspraken die de realisatie en instandhouding van die maatregel moeten verzekeren.

De rechtszekerheid vereist dat bij een maatregel die uit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening noodzakelijk wordt geacht voor de ruimtelijke aanvaardbaarheid van het plan, in de planregels wordt voorzien in een publiekrechtelijke borging van de realisatie en instandhouding van die maatregel, tenzij dit anderszins publiekrechtelijk is verzekerd. Dit kan veelal door een daarop toegespitste voorwaardelijke verplichting in de planregels op te nemen. Dit is nader toegelicht in overweging 27.4 van deze uitspraak.

Bij deze uitspraak is een [persbericht](#) ("Gemeente Rotterdam moet bestemmingsplan 'Parkhaven' aanpassen") uitgebracht.

[Naar inhoudsopgave](#)

Bijstand

JnB 2025, 718

MK CRvB, 24-06-2025, [ECLI:NL:CRVB:2025:965](#)

college van burgemeester en wethouders van Heerenveen.

Participatiewet (PW) 15, 16

Beleidsregels bijzondere bijstand van de gemeente Heerenveen (Beleidsregels) 13

PARTICIPATIEWET. BIJZONDERE BIJSTAND VOOR DE KOSTEN VAN EEN HAARWERK. Nu het college terecht heeft geconcludeerd dat hij de medische noodzaak van het specifieke haarwerk van appellante niet zelf kan vaststellen, was er op grond van artikel 13, tweede lid, van de beleidsregels aanleiding om een medisch advies te vragen. Het college heeft toegelicht dat het hierbij gaat om een medisch advies over de medische noodzaak van het specifieke haarwerk van appellante, waarbij zowel fysieke als psychosociale factoren van belang kunnen zijn. Omdat appellante om haar moverende redenen niet heeft meegewerkt aan dat onderzoek en daarmee de medische noodzaak van het specifieke haarwerk van appellante onduidelijk is gebleven, kan appellante aan de beleidsregels geen aanspraak op bijzondere bijstand ontlenen. Aangevallen uitspraken bevestigd.

[Naar inhoudsopgave](#)

Sociale zekerheid overig

JnB 2025, 719

MK CRvB, 02-07-2025, [ECLI:NL:CRVB:2025:970](#)

college van burgemeester en wethouders van Dronten.

Jeugdwet (Jw)

Richtlijnen ten aanzien van Gebruikelijke/Normale zorg van ouders voor kinderen en jeugdigen met een normaal ontwikkelingsprofiel in verschillende levensfase van het kind/de jeugdige (Richtlijnen)

JEUGDWET. PGB. GEBRUIKELIJKE ZORG. Naar het oordeel van de Raad heeft het college onvoldoende onderzoek gedaan naar de vraag of alle hulp die de moeder levert, te kwalificeren is als gebruikelijke hulp.

4.1. Niet in geschil is de omvang van de hulp die de moeder aan appellant verleent. Verder zijn partijen het erover eens dat de Richtlijnen een goed uitgangspunt zijn om te beoordelen of sprake is van gebruikelijke zorg. Partijen houdt slechts verdeeld de vraag of de hulp die de moeder volgens de door haar ingevulde weekplanning verricht als gebruikelijk moet worden gezien.

4.2. Volgens appellant heeft het college ten onrechte al de in de weekplanning genoemde hulp als gebruikelijke hulp gekwalificeerd zonder een goed onderzoek hiernaar te doen. De moeder verleent wel degelijk ook bovengebruikelijke hulp. Deze beroepsgrond slaagt.

4.3. Naar het oordeel van de Raad heeft het college onvoldoende onderzoek gedaan naar de vraag of alle hulp die de moeder levert, te kwalificeren is als gebruikelijke hulp. Onder verwijzing naar de Richtlijnen heeft het college al de in de weekplanning genoemde hulp bestempeld als gebruikelijke hulp. Het college heeft echter niet kenbaar de door de moeder verleende hulp afgezet tegen deze Richtlijnen en toegelicht waarom er volgens het college sprake is van gebruikelijke hulp, hoewel appellant puntsgewijs onder verwijzing naar de Richtlijnen naar voren heeft gebracht waarom er ook

sprake is van bovengebruikelijke hulp. Het college heeft ermee volstaan dat alles valt onder de gebruikelijke hulp. Dit brengt mee dat het bestreden besluit onzorgvuldig is voorbereid en niet berust op een deugdelijke motivering, zodat dit besluit in strijd is met de artikelen 3:2 en 7:12, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht (Awb).

JnB 2025, 720

MK CRvB, 19-06-2025, [ECLI:NL:CRVB:2025:923](#)

Stichting Zorgkantoor Menzis.

Wet langdurige zorg (Wlz)

Regeling langdurige zorg (Rlz) 5.22

WLZ. PGB. MEERZORG. Het zorgkantoor heeft bij de berekening van de omvang van het pgb van appellante het uurtarief van de echtgenoot niet mogen afbouwen naar het uurtarief voor een niet-professionele zorgverlener als bedoeld in artikel 5.22, eerste lid, van de Rlz.

Aangevallen uitspraak vernietigd.

Het gehanteerde uurtarief voor de zorg door de echtgenoot

4.3. Appellante heeft verder aangevoerd dat het zorgkantoor bij het bepalen van de omvang van het pgb ten onrechte het uurtarief voor de zorg van haar echtgenoot heeft afgebouwd naar het uurtarief voor een niet-professionele zorgverlener.

4.4. Deze beroepsgrond slaagt. Het zorgkantoor moet bij een aanvraag om meerzorg als bedoeld in artikel 2.2 van de Rlz per situatie een integrale afweging maken van de redelijkheid van de noodzakelijke kosten om de Wlz-zorg thuis verantwoord te organiseren.[...] Dit vraagt om een individuele weging, waarbij alle relevante feiten en omstandigheden in acht worden genomen. In dit geval is daarbij van belang dat appellante op grond van het wettelijk overgangsrecht € 66,60,- per uur voor een niet-professionele zorgverlener mag declareren.² Het door de echtgenoot gehanteerde aanzienlijk lagere uurtarief van € 31,73 is al vele jaren uit het pgb betaald voor door hem aan appellante verleende zorg, ook in het kader van de eerder aan appellante verstrekte meerzorg. Gelet op de omstandigheden van dit geval is dit gevraagde tarief naar het oordeel van de Raad als redelijk aan te merken. Dit betekent dat het zorgkantoor bij de berekening van de omvang van het pgb van appellante het uurtarief van de echtgenoot niet heeft mogen afbouwen naar het uurtarief voor een niet-professionele zorgverlener als bedoeld in artikel 5.22, eerste lid, van de Rlz.

JnB 2025, 721

MK CRvB, 26-06-2025, [ECLI:NL:CRVB:2025:964](#)

Stichting Zorgkantoor Menzis.

Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015)

Regeling langdurige zorg (Rlz) 5.22

WMO 2015. Er is geen grond om de uitzonderingsbepaling in het geval van appellant buiten toepassing te laten en hem toe te staan uit zijn pgb tegen een hoger tarief dan het niet-professionele tarief zorg te contracteren.

4.3. Artikel 5.22, eerste lid, van de Rlz regelt de maximale hoogte van de uit het pgb te betalen vergoeding aan de zorgaanbieder. Ten tijde van belang bedroeg de maximale uurvergoeding € 21,14. In twee gevallen is een hogere vergoeding mogelijk. Niet in geschil is dat het eerste geval (de verzekerde kan aantonen dat de zorg wordt verleend door – kort gezegd – een professionele zorgaanbieder) zich hier niet voordoet. Op grond van de uitzonderingsbepaling is een hogere vergoeding verder mogelijk wanneer een verzekerde voor 1 januari 2014 een pgb ontving als bedoeld in de AWBZ en onafgebroken een pgb als bedoeld in de AWBZ of de Wlz heeft ontvangen. Met deze bepaling heeft de regelgever de bestaande rechten van deze verzekerden willen respecteren.

4.4. Bezien tegen deze achtergrond is er, anders dan appellant aanvoert, geen sprake van een ongelijke behandeling van gelijke gevallen. Uit de wetsgeschiedenis blijkt dat de wetgever ervoor heeft gekozen de rechten op grond van de AWBZ op termijn, namelijk met ingang van 1 januari 2017, te laten vervallen voor de mensen die in de Wmo 2015 zijn ingestroomd (artikel 8.3, eerste lid, van de Wmo 2015). Na deze datum beschikte appellant niet meer over een indicatie op grond van de AWBZ en had hij evenmin nog recht op een pgb op grond van deze wet of de Wlz. In dit opzicht verschilt de situatie van appellant met die van de groep verzekerden als bedoeld in de uitzonderingsbepaling. Dat de rechten van appellant op grond van de AWBZ al met ingang van 1 januari 2017 zijn vervallen brengt verder mee dat deze uitzonderingsbepaling geen inmenging in die (eigendoms)rechten kan vormen.

4.5. Ook in hoger beroep heeft appellant niet geconcretiseerd en onderbouwd dat de toepassing van de uitzonderingsbepaling voor hem onevenredig nadelige gevolgen heeft. Zo heeft hij ook in hoger beroep niet aannemelijk gemaakt dat hij geen andere, passende zorgverlener kan vinden of onderbouwd dat hij niet de middelen heeft om het verschil tussen het niet-professionele tarief en het hogere tarief van [naam zorgverlener] (of een andere zorgverlener) te kunnen betalen.

4.6. Uit 4.2 tot en met 4.5 volgt dat er geen grond is om de uitzonderingsbepaling in het geval van appellant buiten toepassing te laten en hem toe te staan uit zijn pgb tegen een hoger tarief dan het niet-professionele tarief zorg te contracteren.

[Naar inhoudsopgave](#)

Bestuursrecht overig

Inburgering

JnB 2025, 722

MK ABRS, 09-07-2025, [ECLI:NL:RVS:2025:3087](#)

de staatssecretaris van Participatie en Integratie.

Richtlijn 201/95/EU 34

INBURGERING. Uit het arrest Keren ([ECLI:EU:C:2025:52](#)) volgt dat een inburgeringsverplichting in beginsel verenigbaar is met artikel 34 van de Kwalificatierichtlijn. Maar het niet op tijd met succes afleggen van het inburgeringsexamen mag niet stelselmatig worden bestraft met een boete.

Omdat de verplichte integratiemaatregelen voor asielstatushouders kosteloos moeten zijn, is ook de terugbetalingsverplichting van de overheidslening in strijd met het Unierecht. Dit betekent dat artikel 16, vierde lid, van de Wi, waarin de terugbetalingsverplichting van de lening is geregeld, onverbindend is wegens strijd met artikel 34 van de Kwalificatierichtlijn, voor zover het gaat over asielstatushouders.

Bij deze uitspraak heeft de Afdeling een [persbericht](#) (Geen boete en terugbetaling van lening bij niet op tijd halen van inburgeringsexamen) uitgebracht.

[Naar inhoudsopgave](#)

Open overheid

JnB 2025, 723

Conclusie staatsraad advocaat-generaal Wattel. 09-07-2025, [ECLI:NL:RVS:2025:3096](#)

college van burgemeester en wethouders van Nunspeet.

Wet open overheid (Woo) 5.2 lid 3

WOO. CONCLUSIE. Conclusie staatsraad AG over de betekenis van artikel 5.2, derde lid, van de Woo in een geschil over de reikwijdte van de verplichting van bestuursorganen om persoonlijke beleidsopvattingen openbaar te maken in documenten die zijn opgesteld voor formele bestuurlijke besluitvorming.

Bij deze conclusie is een [persbericht](#) ("Conclusie van staatsraad A-G over uitleg van artikel 5.2, derde lid, van de Woo") uitgebracht.

JnB 2025, 724

Rechtbank Zeeland-West-Brabant, 24-06-2025, [ECLI:NL:RBZWB:2025:3959](#)

Dienst Toeslagen, verweerder.

Algemene wet bestuursrecht (Awb) 8:88 lid 1 aanhef en onder c

Wet open overheid (Woo)

WOO. BNT. IMMATERIELE SCHADEVERGOEDING. Beroep niet tijdig beslissen op aanvraag op grond van de Woo en schadeverzoek. I.c. wordt het verzoek om schadevergoeding afgewezen. Uit de door eiser overgelegde doktersverklaring blijkt dat de (psychische en mentale) klachten van eiser zijn toegenomen en dat die toename te relateren is aan de langdurig lopende procedures. Daarmee is het causaal verband tussen deze klachten en het uitblijven van beslissingen gegeven. Dit betekent echter niet dat eiser zondermeer recht heeft op immateriële schadevergoeding. Daarvoor is meer nodig dan een min of meer sterk psychisch onbehagen en zich gekwetst voelen. Hoewel uit de verklaring van de huisarts wel blijkt dat er sprake is van toegenomen psychische klachten, blijkt uit die verklaring niet dat er meer aan de hand is dan psychisch onbehagen. Op basis van die verklaring kan niet worden vastgesteld dat er sprake is van geestelijk letsel dat voor vergoeding in aanmerking kan komen. Daarvoor is de overgelegde verklaring te summier. Dit betekent dat het verzoek van eiser om immateriële schadevergoeding zal worden afgewezen.

[Naar inhoudsopgave](#)

Studiefinanciering

JnB 2025, 725

CRvB, 02-07-2025, [ECLI:NL:CRVB:2025:999](#)

minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Wet studiefinanciering 2000 (Wsf 2000) 3.14, 11.5

Besluit studiefinanciering 2000 (Bsf 2000) 6

STUDIEFINANCIERING. LOSKOPPELING. HARDHEIDSCLAUSULE. De Raad is van oordeel dat de minister in de door appellante gestelde omstandigheden geen aanleiding heeft hoeven zien om met toepassing van de hardheidsclausule van artikel 11.5 van de Wsf 2000 af te wijken van het bepaalde in artikel 6, tweede lid, aanhef en onder a, van het Bsf 2000 en daarmee tot loskoppeling over te gaan over de periode vóór oktober 2019.

Uit de beschikbare medische informatie volgt dat appellante een periode in 2014 en van januari 2018 tot en met 11 juli 2018 onder behandeling van een psycholoog is geweest. Nadat de doelen van de behandeling bereikt waren is de behandeling gestopt en werd nazorg niet nodig geacht. Gelet op deze informatie ontbreekt een onderbouwing voor de stelling dat de psychische klachten van appellante in de weg stonden aan het tijdig indienen van een verzoek om loskoppeling. De situatie van appellante met haar vader heeft haar voorts niet belet om tijdig een aanvraag voor een aanvullende beurs te doen. Verder was er voldoende informatie op de website van DUO beschikbaar over de loskoppelingsregeling. Van de minister kan niet verlangd worden dat hij studenten, zonder dat daartoe voor hem een concrete aanleiding bestaat, individueel informeert over de mogelijkheid van loskoppeling. Aangevallen uitspraak bevestigd.

[Naar inhoudsopgave](#)

Toeslagen

JnB 2025, 726

MK ABRS, 09-07-2025, [ECLI:NL:RVS:2025:3141](#)

Belastingdienst/Toeslagen (Dienst Toeslagen).

Algemene wet bestuursrecht (Awb) 8:42

Wet hersteloperatie toeslagen (Wht) 2.1 lid 1 aanhef en onder a, onder b, 2.6

Uitvoeringsregeling Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen 7

TOESLAGEN. HERSTELOPERATIE. COMPENSATIE. SAMENSTELLING DOSSIER. AANVRAAG KINDEROPVANGTOESLAG. INSTITUTIONELE VOORINGENOMENHEID. HARDHEID STELSEL.

Weigering toekennen compensatie in het kader van de hersteloperatie toeslagen. I.c. wordt geoordeeld dat de Dienst Toeslagen niet gehouden is om alle documenten waarin het BSN van appellante is verwerkt te overleggen. De verplichting voor een bestuursorgaan om stukken over te leggen wordt immers beperkt door de omvang van het geschil. De rechtbank heeft terecht geoordeeld dat er over het toeslagjaar 2014 geen sprake is geweest van vooringenomen handelen door de Dienst Toeslagen, omdat er geen stukken zijn waaruit blijkt dat zij vanaf maart 2014 een aanvraag heeft ingediend. Voor zover het voor appellante onmogelijk was om digitaal een aanvraag in te dienen omdat zij steeds uit het systeem werd gegooid, wordt overwogen dat dit, wat daar verder overigens van zij, niet getuigt van institutionele vooringenomenheid. Appellante heeft erkend dat zij geen schriftelijk verzoek om een persoonlijke betalingsregeling heeft ingediend. Reeds daarom is geen sprake geweest van hardheid van het stelsel.

[...] Samenstelling dossier en aanvraag kinderopvangtoeslag

[...] 6.1. In artikel 8:42 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) is bepaald dat het bestuursorgaan de op de zaak betrekking hebbende stukken aan de bestuursrechter zendt. Deze verplichting heeft ten doel te waarborgen dat een geschil over een besluit wordt beslecht op basis van alle relevante feitelijke gegevens die aan het bestuursorgaan ter beschikking staan, zodat de belanghebbende zich daarover kan uitlaten en de rechter daarmee bij zijn beoordeling rekening kan houden. De op de zaak betrekking hebbende stukken zijn in beginsel alle stukken die het bestuursorgaan ter beschikking staan of hebben gestaan en die van belang kunnen zijn voor de beslechting van de (nog) bestaande geschilpunten (zie ook: de uitspraak van de Afdeling van 26 maart 2025, [ECLI:NL:RVS:2025:1319](#)).

6.2. Mede gelet op de passage uit het rapport waar [appellante] naar verwijst - waarin opgenomen is dat door de Dienst Toeslagen gebruik is gemaakt van alternatieve opslaglocaties -, is goed voorstelbaar dat [appellante] er waarde aan hecht dat de Dienst Toeslagen op zorgvuldige wijze uitvoering geeft aan de verplichting om de op de zaak betrekking hebbende stukken aan de bestuursrechter te zenden. De Afdeling volgt [appellante] echter niet in haar standpunt dat de Dienst Toeslagen gehouden is om alle documenten waarin haar BSN is verwerkt te overleggen. De verplichting voor een bestuursorgaan om stukken over te leggen wordt immers beperkt door de omvang van het geschil. Uit artikel 8:42 van de Awb volgt dus geen verplichting om alle documenten te overleggen waarin het BSN van [appellante] is verwerkt, maar alleen een verplichting om stukken te overleggen die van belang zijn voor de vraag of ten aanzien van [appellante] over het jaar 2014 sprake is geweest van institutionele vooringenomenheid of hardheid van het stelsel. Bij deze stand

van zaken ziet de Afdeling geen aanleiding voor het oordeel dat de rechtbank niet heeft toegezien op de naleving van artikel 8:42 van de Awb.

[...] 6.4. Uit het voorgaande volgt dat de Dienst Toeslagen in de systemen die hij daarvoor ter beschikking heeft, is nagegaan of [appellante] een aanvraag heeft ingediend. Dat [appellante] een aanvraag voor kinderopvangtoeslag heeft gedaan, is niet gebleken. Zoals de rechtbank heeft overwogen, heeft [appellante] daarbij geen begin van een bewijs aangedragen op grond waarvan aannemelijk geacht zou kunnen worden dat zij desondanks geprobeerd heeft om vanaf maart 2014 een aanvraag voor kinderopvangtoeslag in te dienen. Naar het oordeel van de Afdeling heeft de rechtbank daarom terecht geoordeeld dat er over het toeslagjaar 2014 geen sprake is geweest van vooringenomen handelen door de Dienst Toeslagen, omdat er geen stukken zijn waaruit blijkt dat zij vanaf maart 2014 een aanvraag heeft ingediend. Voor zover [appellante] op de zitting naar voren heeft gebracht dat het voor haar onmogelijk was om digitaal een aanvraag in te dienen omdat zij steeds uit het systeem werd gegooid, overweegt de Afdeling dat dit, wat daar verder overigens van zij, niet getuigt van institutionele vooringenomenheid.

[...] Hardheid van het stelsel

[...] 7.1. De Afdeling overweegt dat de mogelijkheid om een betalingsregeling te treffen bij een terugvordering van kinderopvangtoeslag is geregeld in artikel 7 van de Uitvoeringsregeling Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen. Dit artikel maakt onderscheid tussen een standaardbetalingsregeling en een persoonlijke betalingsregeling. Een persoonlijke betalingsregeling houdt, anders dan een standaardbetalingsregeling, rekening met de betalingscapaciteit van een belanghebbende. Een verzoek om een persoonlijke betalingsregeling dient schriftelijk te worden ingediend. Op de zitting bij de Afdeling heeft [appellante] erkend dat zij geen schriftelijk verzoek om een persoonlijke betalingsregeling heeft ingediend. De Afdeling is van oordeel dat reeds daarom geen sprake is geweest van hardheid van het stelsel. [...]

JnB 2025, 727

MK ABRS, 09-07-2025, [ECLI:NL:RVS:2025:3131](#)

Belastingdienst/Toeslagen (Dienst Toeslagen).

Wet op de zorgtoeslag (Wzt)

TOESLAGEN. ZORGTOESLAG. Herziening zorgtoeslag, vaststelling op nihil en terugvordering uitbetaald voorschot. I.c. is niet in geschil dat appellante volgens de Wzt niet in aanmerking komt voor zorgtoeslag omdat zij onder de socialezekerheidswetgeving van België valt. De situatie van appellante is niet gelijk aan die van personen die in Nederland verplicht verzekerd zijn, omdat zij verplicht in België is verzekerd. Verder gaat de Wzt voor de bepaling van de hoogte van de zorgtoeslag niet uit van de werkelijke premie die wordt betaald voor een zorgverzekering, maar van een gemiddelde standaardpremie voor de verplicht af te sluiten basisverzekering. De wetgever heeft daar bewust voor gekozen (zie Kamerstukken II, 2003/04, 29762, nr. 3, p. 2). De keuze van een persoon om wel of geen aanvullende zorgverzekering af te sluiten, wordt voor rekening en risico van de burger gelaten. Ook personen die in Nederland verplicht verzekerd zijn en meer zorgkosten hebben dan de basisverzekering vergoedt, hebben geen recht op zorgtoeslag voor een aanvullende zorgverzekering. In zoverre bestaat er geen verschil tussen de situatie van appellante en die personen. Appellante wordt daarom niet gevolgd in haar standpunt dat sprake is van een ongerechtvaardigd onderscheid. De Dienst Toeslagen heeft deugdelijk gemotiveerd waarom hij in de situatie van appellante geen aanleiding ziet om tot matiging van de terugvordering over te gaan.

[Naar inhoudsopgave](#)

Vreemdelingenrecht

Asiel

JnB 2025, 728

Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Roermond, 11-07-2025, [ECLI:NL:RBDHA:2025:12328](#)
minister van Asiel en Migratie.

Richtlijn 2008/115 3, 5, 6, 8 en 9,

Richtlijn 2011/95 12 lid 2 lid 3, 17

ASIEL. Prejudiciële vraag aan HvJEU over de plicht om een terugkeerbesluit op te leggen indien de verwijdering naar het land van bestemming moet worden uitgesteld vanwege het beginsel van non-refoulement. De rechtbank, deze zittingsplaats, heeft op 12 maart 2025 een in essentie vergelijkbare vraag voorgelegd aan het Hof van Justitie ([ECLI:NL:RBDHA:2025:3843](#)). In die zaak ziet de prejudiciële vraag op het opleggen van een terugkeerbesluit na de intrekking van de subsidiaire beschermingsstatus omdat de verzoeker in dat hoofdgeding na de statusverlening een ernstig misdrijf als bedoeld in artikel 17, eerste lid onder b, van richtlijn 2011/95 heeft gepleegd en daarom is uitgesloten van subsidiaire bescherming.

De prejudiciële vraag die de rechtbank in de onderhavige procedure voorlegt heeft betrekking op het opleggen van een terugkeerbesluit aan een verzoeker om internationale bescherming ten aanzien van wie ernstige redenen zijn om aan te nemen dat hij buiten het land van toevlucht een ernstig, niet-politiek misdrijf heeft begaan zoals bedoeld in artikelen 12, tweede en derde lid, van richtlijn 2011/95 en die daarom is uitgesloten van internationale bescherming. De rechtbank verzoekt het Hof om de verwijzing van vandaag te voegen met de verwijzing van maart en met de verwijzing van de Afdeling van 18 december 2024 (C-877/24 Shamsi, [ECLI:NL:RVS:2024:5258](#)).

JnB 2025, 729

MK ABRS, 07-07-2025, [ECLI:NL:RVS:2025:3064](#)

minister van Asiel en Migratie.

Vluchtelingenverdrag 1F b

ASIEL. De minister heeft zich, anders dan de rechtbank heeft overwogen, terecht en deugdelijk gemotiveerd op het standpunt gesteld dat de door betrokkene gepleegde zware mishandelingen met onder meer een bijl een ‘serious crime’ zijn als bedoeld in artikel 155 van het UNCHR Handbook en onder de reikwijdte van artikel 1(F), aanhef en onder b, van het Vluchtelingenverdrag vallen.

2.2. Het is niet in geschil dat betrokkene gedurende zijn lidmaatschap van Eiye heeft deelgenomen aan verschillende gewelddadige activiteiten. Betrokkene heeft verklaard dat hij bij de inwijdingsrituelen meermalen nieuwe leden met onder meer stokslagen heeft mishandeld, dat hij heeft deelgenomen aan zogenoemde ‘fuck-up-opdrachten’ en daarbij veel personen heeft mishandeld dan wel ernstig mishandeld en hierbij letsel heeft toegebracht. Verder heeft betrokkene verklaard dat hij een lid van een rivaliserende cult zwaar heeft mishandeld met een bijl, waarna deze persoon in het ziekenhuis moest worden opgenomen.

2.3. Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen (uitspraak van 27 januari 2015, [ECLI:NL:RVS:2015:238](#), onder 1.4) moet bij de kwalificatie van een gedraging als een ernstig, niet-politiek misdrijf als bedoeld in artikel 1(F), aanhef en onder b, van het Vluchtelingenverdrag, in lijn met onder meer de "Background Note on the Application of the Exclusion Clauses" van de United Nations High Commissioner for Refugees (hierna: de UNHCR), aansluiting worden gezocht bij internationale standaarden. Strafbare feiten, waarbij gebruik wordt gemaakt van een dodelijk wapen en/of personen ernstig gewond raken en/of er bewijs is dat sprake is van herhaaldelijk ernstig crimineel gedrag, worden in de Background Note van de UNHCR genoemd als voorbeeld van een ernstig, niet-politiek misdrijf. Hoewel de rechtbank terecht heeft overwogen dat niet elke mishandeling een ernstig, niet-politiek misdrijf in de zin van artikel 1(F), aanhef en onder b, van het Vluchtelingenverdrag is, bestaat er wegens de aard, ernst en het herhaaldelijk karakter van de onder 2.2 omschreven gedragingen geen grond voor het oordeel dat niet aan deze internationale standaarden is voldaan. De minister heeft zich dus, anders dan de rechtbank heeft overwogen, terecht en deugdelijk gemotiveerd op het standpunt gesteld dat de door betrokkene gepleegde zware mishandelingen met onder meer een bijl een ‘serious crime’ zijn als bedoeld in artikel 155 van het UNCHR Handbook en onder de reikwijdte van artikel 1(F), aanhef en onder b, van het Vluchtelingenverdrag vallen. De grief slaagt.

[Naar inhoudsopgave](#)

Regulier

JnB 2025, 730

MK ABRS, 04-07-2025, [ECLI:NL:RVS:2025:3033](#)

minister van Asiel en Migratie.

Vw 2000 14

Richtlijn 2008/115/EG

REGULIER. BUITENSCHULDBELEID. Anders dan de minister betoogt, is het niet voldoende als adequate opvangvoorzieningen in algemene zin beschikbaar zijn in het land van herkomst. Op grond van het arrest TQ ([ECLI:EU:C:2021:9](#)) is vereist dat de minister concreet onderzoekt of er voor de niet-begeleide minderjarige adequate opvang aanwezig is. Dat heeft de minister in dit geval niet gedaan.

De Afdeling volgt het oordeel van de rechtbank dat de minister en de DT&V zich vooral lijken te hebben gericht op de voorbereiding van de terugkeer van betrokkene naar zijn land van herkomst, in plaats van zich samen met betrokkene te hebben ingespannen om te onderzoeken of er voor hem daar adequate opvang beschikbaar was. De minister heeft dus, in strijd met de eisen uit het arrest TQ, onvoldoende rekening gehouden met het belang van het kind en de individuele situatie van betrokkene bij de beantwoording van de vraag of zij in samenwerking met betrokkene voldoende onderzoek heeft gedaan naar adequate opvang in Guinee.

[Naar inhoudsopgave](#)

Vreemdelingenbewaring

JnB 2025, 731

MK ABRS, 08-07-2025, [ECLI:NL:RVS:2025:3039](#)

minister van Asiel en Migratie.

Awb 3:2

VREEMDELINGENBEWARING. Appellanten betogen terecht dat de rechtbank niet kon uitgaan van de juistheid van de processen-verbaal en daarom had moeten oordelen dat de vrijheidsontnemende maatregelen vanaf het begin onrechtmatig waren. De Afdeling acht het namelijk zo onwaarschijnlijk dat beide appellanten in precies dezelfde bewoordingen de onder 1.1 weergegeven verklaringen hebben gegeven, dat zij van oordeel is dat de rechtbank niet heeft onderkend dat de minister beide vrijheidsontnemende maatregelen onzorgvuldig heeft voorbereid, in strijd met artikel 3:2 van de Awb. Daarvoor is van belang dat de minister in beide vrijheidsontnemende maatregelen heeft aangekruist dat appellanten geen feiten of omstandigheden hebben aangevoerd die zouden moeten leiden tot de conclusie dat de maatregel onevenredig bezwarend is, terwijl zij geen overtuigende verklaring heeft weten te geven voor de identieke verklaringen van appellanten, zoals weergegeven in de processen-verbaal.

JnB 2025, 732

MK ABRS, 09-07-2025, [ECLI:NL:RVS:2025:3070](#)

minister van Asiel en Migratie.

Vw 2000 59

VREEMDELINGENBEWARING. Zicht op uitzetting naar Libië binnen een redelijke termijn ontbreekt niet.

3.2. De rechtbank heeft terecht geoordeeld dat de door de minister genoemde ontwikkelingen voldoende zijn om aan te nemen dat het zicht op uitzetting naar Libië binnen een redelijke termijn niet ontbreekt. Zoals de rechtbank terecht heeft overwogen, heeft de minister voldoende aannemelijk gemaakt dat de eerdere praktische belemmeringen om vreemdelingen gedwongen te kunnen uitzetten naar Libië niet meer bestaan. Uit de door de minister verstrekte informatie volgt immers dat er naast een gedwongen uitzetting in 2024, ook in 2025 een gedwongen uitzetting naar Libië heeft plaatsgevonden. Gegeven de groei van het aantal verstrekte nationaliteitsbevestigingen en Ip's in 2022, 2023 en 2024 is het oordeel gerechtvaardigd dat er voldoende aanknopingspunten zijn dat vreemdelingen met een Libische nationaliteit binnen een redelijke termijn met een door de Libische autoriteiten afgegeven Ip kunnen worden uitgezet naar Libië. In dat kader is ook van belang dat, zoals de minister in haar schriftelijke inlichtingen naar voren heeft gebracht, de Libische autoriteiten pas een Ip verstrekken wanneer de Libische nationaliteit van de vreemdeling is bevestigd en de Dienst Terugkeer en Vertrek een vluchtdatum bekend heeft gemaakt. Daaruit blijkt dat de Libische autoriteiten meewerken aan het terugkeerproces van de vreemdelingen. De minister heeft daarom ten tijde van het opleggen van de maatregel terecht aangenomen dat het zicht op uitzetting naar Libië voor appellant niet ontbrak. Daarbij neemt de Afdeling in aanmerking dat, zoals de minister heeft toegelicht in haar schriftelijke inlichtingen, van de in totaal negen verstrekte Ip's in 2024 er acht zijn ingezet voor een zelfstandig vertrek door de vreemdeling. Hoewel met deze Ip-verstrekingen dus wel een vertrek naar Libië is gerealiseerd, kan dit niet worden aangemerkt als een uitzetting. Daarmee staat vast dat er geen onduidelijkheid bestaat over de vraag of de verstrekte Ip's tot het beoogde resultaat hebben geleid. De Afdeling is op grond van het bovenstaande dan ook van oordeel dat in het algemeen het zicht op uitzetting naar Libië binnen een redelijke termijn niet ontbreekt.

[Naar inhoudsopgave](#)